

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 10P/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721201329
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Krasňan
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8721201329.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom, JUDr. Františkom Krasňanom, vo veci starostlivosti o mal. U. I., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zast. opatrovníkom, B. práce, sociálnych vecí a rodiny K., dieťa rodičov: matky, Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Z. XXXX/X a otca, S. I., nar. X.XX.XXXX, bytom K., L. XXXX/X, v konaní začatom na návrh otca o zverenie do striedavej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Návrh otca **z a m i e t a .**
- II. Náhradu trov konania účastníkom **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec mal. dieťaťa návrhom zo dňa 13.5.2021 žiadal zveriť mal. U. do striedavej osobnej starostlivosti navrhovateľa a odporkyne tak, že maloletá bude 2 týždne s otcom a 2 týždne s matkou v opakujúcich sa intervaloch. Striedavú starostlivosť žiadal odo dňa 27.6.2021 s tým, že odovzdávanie dieťaťa bude na adrese bydliska toho rodiča, ktorému sa končí súdom stanovený styk s dieťaťom vždy o 18:00 hod.

2. Súd ustanovil opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny K. podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine na zastupovanie mal. U. I. v tomto konaní.

3. Matka sa písomne vyjadrila k návrhu tak, že nesúhlasí so zverením dcéry do striedavej starostlivosti, dieťa je zverené do jej starostlivosti, kde má vytvorené stále zázemie a s otcom sa pravidelne stretáva, matka otcovi v styku nikdy nebránila. Návrh otca považuje za účelový, lebo nejde o skutočný záujem vychovávať dcéru, keďže doposiaľ jej nikdy nevenoval viac času ako mohol, otec si neplní pravidelnú výživovacia povinnosť vo výške 300,- eur a je vedená na neho exekúcia u súdnej exekútorky Mgr. X.. Matka doložila súdu rozsudok vo veci XT/XX/XXXX, ktorým súd dňa 14.12.2020 uložil otcovi mal. U. trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 24 mesiacov pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

4. Kolízny opatrovník sa v správe z prešetrenia pomerov vyjadril, že matka má vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletej. Otec bol odsúdený za neplatenie výživného a momentálne dlhuje na výživnom 3.750,- eur a na sporiacom účte 5.000,- eur. Mal. U. je žiačkou 5. ročníka ZŠ, vie o tom, že otec ju chce do striedavej starostlivosti, s otcom má dobrý vzťah, od septembra 2021 by si chcela vyskúšať, ako by to fungovalo. Matka uviedla, že mal. U. má dobrý vzťah so svojim otcom, chodí k nemu každý druhý víkend od soboty do nedele. Z prešetrenia pomerov na strane otca bolo zistené, že otec je zamestnancom spoločnosti s ručením obmedzeným a s príjmom vo výške 800,- eur, kde konateľkou je jeho priateľka. Z vykonaného pohovoru s mal. U. vyplynulo, že striedavá starostlivosť jej vyhovuje, čo si vyskúšala od septembra 2021. U otca býva brat M., ona je sama v detskej izbe. Mal. U. sa vyjadrila, že

by chcela ostať v striedavej starostlivosti v 2-týždňových intervaloch, povedala to už ockovi, u mamy vie, že by s tým nesúhlasila. U otca neboli zistené nevyhovujúce podmienky, čo sa týka bývania.

5. Matka na pojednávaní nesúhlasila so striedavou starostlivosťou. Uviedla, že styk otca s dieťaťom prebieha v týždňových intervaloch, čo ona považuje aj za dobré, ale má pocit, že mal. U. má striedavú starostlivosť s rodičmi otca, nie s otcom samotným.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že mal. U. sa vyjadrila, že jej vyhovuje táto vyskúšaná striedavá starostlivosť, odkedy je v striedavej starostlivosti zlepšil sa jej vzťah s matkou a u otca sa učí a plní si povinnosti. Odporúčal, aby súd pojednávanie odročil s tým, že otec si uhradí dlžné výživné a potom je v záujme mal. dieťaťa, aby bolo v striedavej starostlivosti.

7. Na pojednávaniach pred súdom otec mal. dieťaťa opakovane uvádzal, že nemá uhradené dlžné výživné voči matke za niekoľko mesiacov, lebo nemá z čoho to zaplatiť, keďže má teraz inú prácu, avšak každý mesiac niečo uhradí minimálne 50,- eur, výživné platí nepravidelne, lebo bol aj PN, takže jeden mesiac dáva väčšiu sumu, iný menšiu. Uviedol, že matka chce, aby výživné zostalo aj po nariadení striedavej starostlivosti, lebo si ide stavať dom, preto jej to vyhovuje. Dieťa však k nemu chodí často.

8. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

10. Podľa ods. 3 cit. ust., rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

11. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze.

12. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“). Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na in concreto okolnosti spočívajúce v danosti prípadne v absencii nielen „technických“ podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy alebo na voľnočasové aktivity, lekárska starostlivosť a pod.), ale aj vzhľadom na emocionálne (či už pozitívne alebo negatívne) väzby maloletého ku každému z rodičov, tobôž ak o kvalite týchto väzieb vypovedá nestranné znalecké posúdenie (nález Ústavného súdu SR z 19.9.2018, sp. zn. I ÚS 216/2018).

16. Právo styku rodiča, ktorý nežije so svojím maloletým dieťaťom, patrí medzi základné rodičovské práva. Ani toto právo však nie je absolútne, treba ho posudzovať v každej v každej veci individuálne na základe jednotlivých zistení a tieto posudzovať v prvom rade z pohľadu záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je pri rozhodovacej činnosti súdu v konaní o starostlivosti o maloleté deti prioritný (rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa

17. mája 2016, sp. zn. 11Cop/587/2015).

17. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že návrhu otca na zverenie mal. U. do striedavej starostlivosti nie je možné vyhovieť. Z výpovedí účastníkov, a to nielen matky, ale aj otca samotného, mal súd preukázané, že nemá uhradené výživné voči mal. dieťaťu, a to za niekoľko mesiacov spätne. Z rozhodnutia trestného súdu predloženého matkou v konaní mal súd preukázané, že otec mal. U. bol rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 14.12.2020 uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa

§ 207 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, pričom výkon trestu mu bol podmienene odložený a bola mu určená skúšobná doba v trvaní 24 mesiacov. Bola mu ďalej uložená povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich možností riadne zaplatil dlžné výživné a riadne platil bežné výživné. Súd pri nariadovaní striedavej starostlivosti musí skúmať všetky zákonné predpoklady, ktoré zákon vyžaduje, preto, aby bolo možné nariadiť striedavú starostlivosť. Jednou z povinností, ktorými sa má súd zaoberať, je aj skúmanie motívu, pre ktorý je zo strany jedného z rodičov podaný návrh na striedavú starostlivosť a to je, či takýto návrh nie je účelový zo strany rodiča, napr. preto, že rodič si neplní pravidelne vyživovaciu povinnosť a návrhom na striedavú starostlivosť môže dôjsť k výraznému zníženiu vyživovacej povinnosti, príp. zrušeniu vyživovacej povinnosti, ak by ju súd neurčil. Striedavú starostlivosť nemožno chápať ako prostriedok na potrestanie druhého rodiča, ktorý sa o dieťa prevažne osobne sám staral (preferenčný rodič). Nemožno ani podporovať jej chápanie ako prostriedok na vyhýbanie sa plateniu výživného (príp. keď súd pri zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti neurčí výživné, bude skôr výnimkou) a ani ako spôsob riešenia negatívneho postoja preferenčného rodiča k právu stretávania druhého rodiča. Na všetky tieto výchovné problémy súd hľadal riešenie, pričom prvoradou a základnou otázkou, ktorú si musel súd v dokazovaní stabilizovať, bol motív - „dôvod“, ktorý každého z rodičov viedol k jeho postoju k otázke striedavej starostlivosti. Vzhľadom na dlhodobú situáciu na strane otca, kedy mu súdom uložené výživné bolo z jeho strany dlhodobo nepravidelne uhrádzané a v dôsledku toho vydaný aj trestný rozsudok za neplatenie výživného, pričom otec bol v čase podania návrhu na striedavú starostlivosť v podmienkach odklade výkonu trestu odňatia slobody a zároveň dlžné výživné voči mal. dieťaťu nemal opakovane uhradené, ako to sám potvrdil na pojednávaniach pred súdom, súd posúdil návrh otca na striedavú starostlivosť ako účelovo podaný, keď motívom jeho podania bola sčasti aj snaha vyhnúť sa plateniu výživného v takej výške, ako mu bolo súdom určené. Súd dodáva, že riadne uhradené výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a táto povinnosť je prioritne posudzovaná súdom pri možnom nariadení striedavej starostlivosti v zmysle § 36 a 24 ods. 2 Zákona o rodine, ako aj pri posudzovaní novej rodičovskej dohody o striedavej starostlivosti v zmysle § 24 ods. 3 Zákona o rodine. Keďže táto podmienka zo strany otca ako základná podmienka na zaistenie prvoradých potrieb dieťaťa nebola splnená, súd nevyhovel návrhu na striedavú starostlivosť, lebo by to bolo v rozpore so záujmom mal. dieťaťa.

18. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti návrh otca súd zamietol.

19. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach, a to prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).